

og det er nu ordnet saaledes. Derfor følger det af sig selv, at hvor en Kommune har afløst Ofret, kunne Lærerne ikke længere faa Ofret in natura, og Kommunen skal ikke have Offerpengene, det bliver en Skat, der hviler paa de enkelte ligesom enhver anden Skat. Derfor tror jeg ikke, der er Grund til at være betænkelig ved den Del af Paragraffen, det ærede Medlem oplæste. Jeg skal i saa Henseende oplyse, hvad der for Resten vil være en stor Del af Rigsdagens Medlemmer bekendt, at der har været gjort forskellige Forsøg paa at faa Offer og Accidenser afløst overalt baade for Præsters og Læreres Vedkommende, men man har dog aldrig kunnet naa til nogen Enighed om en saadan Lov. For Ofrets Vedkommende er jo Forholdet det, at der finder idelig flere og flere Afløsninger Sted, og jeg tror nok at turde sige, at der allerede er enkelte Stifter, hvor over Halvdelen af Ofret er afløst, saaledes at denne Byrde i over Halvdelen af Stiftet er forsvunden. Det er mit Haab, at det skal gaa ad Frivillighedens Vej, ofte kan man jo naa længst ad Frivillighedens Vej. — Jeg skal dernæst i al Almindelighed udtale min Tak til de Medlemmer af Tinget, der have stillet sig saa velvillig over for Forslaget, som flere ærede Talere have gjort. Jeg skal her nævne det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (M. Madsen), og jeg skal tillige nævne det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen). Men jeg har dog en Bemærkning at gøre til det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds, naar han troede, at Forslaget, som det nu forelæa, havde faaet denne Skikkelse paa Grund af det Nederlag, Højre led ved Valgene sidst. Jeg kan ikke sige noget om, hvordan Landstinget har stillet sig, det staar det ikke i min Magt at dømme om, men jeg kan sige ganske vist for mit Vedkommende, at det ikke er Tilfældet. Jeg har allerede udtalt tidligere, at hvis man ikke havde skyndt sig saa stærkt med Fællesudvalgsbehandlingen, at man, da jeg kom herud Dagen efter, at man første Gang havde holdt Møde, allerede havde afgivet Betænkning, ved jeg ikke, hvorledes det var gaaet den Gang. Men Sagen var jo meget vanskelig, og ærede Medlemmer maa kunne forstaa, at jeg kunde ønske at have Tid til at overveje Sagen lidt nærmere og ogsaa ønske at have Tid til at drøfte den med dem, der have Kaldelsesmyndigheden her i Landet. Jeg har udtalt i de Bemærkninger, der ledsage Lovforslaget, at jeg har gjort det, at

jeg benyttede den Lejlighed, da det kirkelige Raad var samlet her, til at drøfte Sagen — naturligvis ikke med alle Medlemmer af det kirkelige Raad, thi de to Professorer, der sidde i det, have intet med den Sag at gøre — men med Biskopperne, og det var mig en Glæde at finde den Samstemning, hvormed de udtalte, at de godt kunde gaa med til den Ordning, jeg her foreslaar. De udtalte, at de nærede den Forvisning, at en saadan Ordning, hvorved Kommunerne i Virkeligheden fik større Indflydelse end før — thi det er der jo ikke Tvivl om, at de faa — vilde det være fuldstændig forsvarligt at gaa ind paa, og de havde den Tillid til Beboerne rundt om i Landet, at naar der var Tale om Valg af en Lærer til deres Børn, saa ønskede de, ligesom vi andre ønske det, at faa en saa fink Lærer til deres Børn som muligt. Det udtalte jeg allerede for mit Vedkommende under Forhandlingen her i Fjor, at jeg havde Sympati for, at Folk selv vælge Lærere til deres Børn. Naturligvis følger det af sig selv, at naar Staten skal yde et saadant Beløb, maa der gives Statsmyndighederne et vist Tilsyn dermed, og andet er det ikke. Maa jeg saa med det samme, da jeg er derved udtale, at jeg tror ikke, at jeg plejer at have Bagtanker, og at det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) derfor ikke behøver at nære nogen Frygt herfor. Det tror jeg egentlig heller ikke, at han gør; jeg tror ikke, han mener, at jeg fremsætter dette Forslag med Bagtanker. Men jeg maa maaske have Lov til at udtale mig lidt mere derom. Det er min Mening, at hvis denne Lov gaar igennem, saa vil Forholdet her i Landet blive et saadant, at en Strid, en virkelig alvorlig Strid om Besættelsen af et Skolelærerembede ikke vil komme til at forekomme. Forholdet vil jo blive dette, at den store Forskel, som nu er mellem Lærerenes Løn, i det væsentlige vil udjævnes, thi om der end kan blive højt regnet 4—500 Kr. Forskel mellem det største og det mindste Embede, saa er det dog noget ganske andet end den overordentlig store Forskel, som der nu er. Følgen deraf vil blive, at der ikke vil blive den Trængsel af Ansøgere om at komme i Betragtning, hvor et Embede bliver ledigt, som der har været hidtil, og frømedes vil Følgen blive den, at naar en Lærer faar et Embede, saa vil Reglen blive den, at han bliver i dette Embede, saa længe han lever — forudsat at han har naaet at faa et Førstelærerembede. Og jeg maa derom